
Informacija o gospodarskim kretanjima

ožujak 2020.

Sažetak

Godišnja stopa rasta BDP-a u posljednja tri mjeseca 2019. usporila se na 2,5%, čime je u cijeloj kalendarskoj godini ostvaren rast realne aktivnosti od 2,9%. Početak 2020. godine obilježio je daljnji rast zaposlenosti i pad nezaposlenosti, iako blažeg intenziteta, dok se rast plaća istodobno ubrzao. Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena porasla je s 1,4% u prosincu 2019. na 2,0% u siječnju 2020., a najveći doprinos tome dali su neprerađeni prehrambeni proizvodi i farmaceutski proizvodi (što je djelomično posljedica učinka baznog razdoblja zbog prošlogodišnjeg smanjenja stope PDV-a) te naftni derivati. Monetarna politika nastavila je podržavati povoljna kretanja uvjeta financiranja domaćih sektora. Godišnji se rast plasmana banaka u siječnju ubrzao na 4,3%, čemu je pridonio godišnji porast plasmana poduzećima uz istodobnu stagnaciju rasta kreditiranja sektora stanovništva. Prema mjesečnim podacima MF-a na razini cijele 2019. ostvaren je višak salda središnje države od 0,9% BDP-a.

Prvi rezultati DZS-a pokazuju da se u četvrtom tromjesečju 2019. realni BDP povećao za 0,3% u odnosu na prethodno tromjesečje, kada je zabilježen njegov rast od 0,6%. Pritom se godišnja stopa rasta BDP-a u posljednja tri mjeseca 2019. usporila na 2,5% (Slika 1.). Godišnjem povećanju realne gospodarske aktivnosti na kraju prošle godine najviše je pridonijelo intenziviranje rasta osobne potrošnje, što odražava nastavak povoljnih kretanja na tržištu rada, daljnje zaduživanje stanovništva i visoku razinu potrošačkog optimizma. Istodobno je zabilježeno usporavanje rasta investicijske aktivnosti i izvoza robe, dok se izvoz usluga snažno dinamizirao. Usporavanje investicijske aktivnosti i izvoza robe odrazilo se na ukupan uvoz koji je na godišnjoj razini stagnirao. Zbog toga je doprinos neto inozemne potražnje realnom rastu BDP-a u posljednjem tromjesečju 2019. bio pozitivan (Slika 2.).

Model prve procjene BDP-a, temeljen na malom broju dostupnih mjesečnih podataka, upućuje na usporavanje realne aktivnosti na godišnjoj razini u prvom tromjesečju 2020. (Slika 1.). Industrijska se proizvodnja u siječnju ove godine smanjila za 0,6% u odnosu na prethodno tromjesečje. Pritom se, promatra li se prema glavnim industrijskim grupacijama, smanjila proizvodnja energije i netrajnih proizvoda za široku potrošnju, a povećala se proizvodnja intermedijarnih proizvoda, kapitalnih dobara i netrajnih proizvoda za široku potrošnju (slike 3. i 4.). Istodobno, realni promet od trgovine na malo u siječnju se povećao za 3,4% u odnosu na prosjek četvrtog tromjesečja 2019. godine.

Indeks pouzdanja potrošača u siječnju i veljači 2020. bio je na višoj razini nego u posljednja tri mjeseca 2019., unatoč blagom pogoršanju potrošačkog optimizma u veljači. Potrebno je naglasiti da je razina povjerenja potrošača u siječnju bila na najvišoj razini otkad se provode istraživanja. Pogoršanje u veljači odražava nešto lošija očekivanja glede financijske situacije u kućanstvima i ukupne ekonomske situacije u Hrvatskoj za 12 mjeseci u usporedbi sa stanjem danas. Istovremeno su se očekivanja poslovnih subjekata na tromjesečnoj razini poboljšala u građevini, industriji i trgovini, dok se poslovni optimizam u uslužnim djelatnostima blago pogoršao u odnosu na posljednje tromjesečje prethodne godine (Slika 8.).

Kada je riječ o tržištu rada, zaposlenost je u siječnju 2020. u odnosu na četvrto tromjesečje 2019. porasla za 0,4%. Broj zaposlenih najsnažnije je porastao u djelatnostima građevinarstva, informatike i poslovnih usluga, a u industriji je ostao gotovo nepromijenjen (Slika 14.). Početkom godine usporio se pad nezaposlenosti zbog slabljenja novog zapošljavanja, dok su brisanja s evidencije HZZ-a nastavljena sličnim intenzitetom. Zbog smanjenja broja nezaposlenih osoba, smanjila se i administrativna stopa nezaposlenosti na 6,9% radne snage, sa 7,3% koliko je iznosila u četvrtom tromjesečju 2019. (Slika 15.). Nakon usporavanja krajem prethodne godine, u siječnju 2020. zamjetno se ubrzao rast plaća (1,3% u odnosu na 0,4%) zbog

porasta plaća i u javnom i u privatnom sektoru (Slika 16.).

Potrošačke su se cijene u siječnju smanjile za 0,3% u odnosu na prethodni mjesec (Tablica 1.). Tome je pridonio sezonski pad cijena odjeće i obuće te djelomice pad cijena krutih goriva te kruha i žitarica. Smanjenje potrošačkih cijena u siječnju 2020. ublaženo je rastom cijena pojedinih prehrambenih proizvoda i naftnih derivata. Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena ubrzala se za 0,6 postotnih bodova u siječnju u odnosu na prosinac i iznosila je 2,0% (Slika 18.). Najveći doprinos ubrzanju inflacije dali su neprerađeni prehrambeni proizvodi (poglavito meso te voće i povrće), naftni derivati i farmaceutski proizvodi. To se djelomično može objasniti učinkom baznog razdoblja, odnosno prestankom djelovanja smanjenja cijena tih proizvoda u siječnju 2019. na godišnju stopu promjene, a djelomice i poskupljenjem tih proizvoda u siječnju ove godine. Temeljna inflacija, koja ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda, energije ni administrativne cijene, ubrzala se na 1,4% u siječnju 2020. (s 1,2% u prosincu 2019.), čemu je najviše pridonijelo ubrzanje godišnje stope rasta cijena mesa, obuće i farmaceutskih proizvoda. Što se tiče proizvođačkih cijena na domaćem tržištu, godišnja stopa rasta u siječnju je iznosila 1,8% i bila je za 0,4 postotna boda viša u odnosu na prethodni mjesec. Isključi li se energija, godišnja stopa rasta proizvođačkih cijena na domaćem tržištu blago se usporila (s 0,5% u prosincu na 0,4% u siječnju).

Ukupan se robni izvoz u četvrtom tromjesečju 2019. snažno smanjio (za 7,2%) u odnosu na prosjek prethodna tri mjeseca (Slika 10.). Nepovoljna su kretanja rezultat smanjenja izvoza suženog agregata koji isključuje energente (za 9,3%), posebice brodova te medicinskih i farmaceutskih proizvoda, dok je izvoz energenata porastao. Za razliku od izvoza, ukupan je robni uvoz (Slika 11.) u četvrtom tromjesečju 2019. bio za 0,9% veći u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja zbog rasta uvoza suženog agregata koji isključuje energente (za 0,6%). Većem uvozu ostale robe najviše su pridonijeli kapitalni proizvodi, posebice pogonski strojevi i uređaji te električni strojevi, aparati i uređaji (Slika 12.), kao i medicinski i farmaceutski te prehrambeni proizvodi. Na razini cijele 2019. zabilježeno je ubrzanje godišnjeg rasta ukupnoga robnog izvoza (na 5,8% u odnosu na 3,8% u 2018.), uz istodobno primjetno usporavanje rasta robnog uvoza (na 4,7% nasuprot 8,5% u 2018.). Prvi dostupni podaci robne razmjene za siječanj 2020. upućuju na rast ukupnoga robnog izvoza od 1,1% i ubrzanje rasta uvoza na 2,4% u odnosu na prosjek četvrtog tromjesečja 2019. godine.

Nominalni tečaj kune prema euru u veljači 2020. kretao se u uskom rasponu od $\pm 0,2\%$ oko prosječno ostvarenog tečaja od 7,45 EUR/HRK (Slika 21.), što je tek neznatna deprecijacija u usporedbi s prosječnim tečajem od 7,44 EUR/HRK koliko je iznosio u prethodna tri mjeseca. U posljednjih nekoliko dana veljače tečaj je blago porastao iznad prosječne razine te je na kraju mjeseca iznosio 7,46 EUR/HRK, odnosno blago

je deprecirao u usporedbi s tečajem od 7,44 EUR/HRK koliko je iznosio na kraju siječnja. Nominalni efektivni tečaj kune na kraju veljače bio je na približno istoj razini kao na kraju siječnja, pri čemu je slabljenje kune prema euru bilo poništeno jačanjem kune poglavito prema turskoj liri, poljskom zlotu, britanskoj funti sterlinga i češkoj kruni.

Kratkoročne kamatne stope na europskom tržištu novca zadržale su se tijekom veljače 2020. u negativnom području zbog visoke likvidnosti bankovnog sustava europodručja. Tako je na kraju veljače prekonocna kamatna stopa na bankarskom tržištu europodručja EONIA iznosila $-0,46\%$, a šestomjesečni EURIBOR $-0,39\%$ (Slika 24.). Indeks EMBI za europske zemlje s tržištima u nastajanju porastao je krajem veljače zbog neizvjesnosti glede utjecaja koronavirusa na gospodarska kretanja (Slika 24.), dok se premije za rizik tih zemalja nisu znatnije mijenjale (Slika 25.). Premija za rizik Hrvatske bila je manja od premija Rumunjske i Slovenije, a tijekom veljače i Poljske, te je krajem tog mjeseca iznosila 48 baznih bodova, prema 64 bazna boda krajem prethodne godine.

Prekonocna stopa na trgovanje banaka depozitnim novcem smanjila se tijekom veljače te je iznosila $0,02\%$, dok se prosječan višak likvidnosti domaćega bankovnog tržišta blago smanjio s najviše razine dosegnute u siječnju te je u veljači iznosio 37,9 mlrd. kuna (Slika 54.). Kamatna stopa na repo poslove banaka i implicitna kamatna stopa na trgovanje banaka FX swapovima tijekom veljače zadržale su se u negativnom području (Slika 27.), a kamatna stopa na jednogodišnje kunske trezorske zapise bez valutne klauzule tijekom istog se razdoblja zadržala na razini od $0,06\%$ (Slika 28.). Krajem veljače Ministarstvo financija izdalo je na domaćem tržištu tri tranše obveznica u ukupnom iznosu od gotovo 15 mlrd. kuna uz dosad najpovoljnije uvjete zaduživanja. Izdane su nova kunska petogodišnja obveznica u iznosu od 5 mlrd. kuna uz prinos pri izdavanju od $0,37\%$ kao i druga tranša obveznice indeksirane na kretanje tečaja kune prema euru dospjeća 2034. godine u iznosu od 4 mlrd. kuna s prinosom od $1,12\%$. Također, izdana je i obveznica u iznosu od 800 mil. EUR uz valutnu klauzulu i prinos od $1,28\%$ ročnosti 20 godina, što je izdanje s dosad najduljim rokom dospjeća. Prikupljena će se sredstva uglavnom iskoristiti za refinanciranje postojećeg izdanja dviju obveznica koje dospijevaju početkom ožujka.

Kamatne stope banaka na novoodobrene kredite poduzećima i stanovništvu, koji uključuju prvi put ugovorene i ponovno ugovorene kredite, u prosjeku se nisu znatnije promijenile tijekom siječnja 2020. (Slike 28. i 29.). Pritom su kamatne stope na prvi put ugovorene kredite poduzećima zabilježile blago smanjenje, posebice kamatne stope na kredite za investicije s valutnom klauzulom (Slika 31.). S druge strane, kod stanovništva blago su porasle kamatne stope na prvi put ugovorene stambene i potrošačke kredite, čime su se vratile na razinu iz rujna 2019. (Slike 32. i 33.). Što se tiče depozita, kamatne stope na oročene depozite poduzeća i stanovništva tijekom siječnja su ostale su gotovo nepromijenjene (Slike 34. i 35.). Razlika između kamatnih stopa na ukupne nove kredite i depozite povećala se u siječnju na 4,88 postotnih bodova, dok je razlika između kamatnih stopa na stanja kredita i depozita ostala gotovo jednaka te je iznosila 4,23 postotna boda (Slika 37.).

Monetarna kretanja u siječnju 2020. obilježilo je povećanje neto domaće aktive (NDA) monetarnog sustava i gotovo podjednako smanjenje neto inozemne aktive (NIA), koje je rezultiralo stagnacijom ukupnih likvidnih sredstava (M4). Pad

NIA-e bio je znatno veći u siječnju 2019. nego u siječnju 2020. pa se njezin godišnji rast na kraju siječnja 2020. bitno ubrzao. U istom se razdoblju ubrzao i godišnji rast M4 (na $4,4\%$) budući da je na početku 2019. zabilježeno znatno nepovoljnije kretanje ukupnih likvidnih sredstava u odnosu na početak ove godine (Slika 49.). Zbog istog razloga godišnja se stopa rasta novčane mase (M1) u siječnju također dinamizirala i dosegula $16,1\%$ (Slika 48.), dok se pad kvazinovca na godišnjoj razini blago usporio na $-2,2\%$ (na osnovi transakcija).

Ukupni plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim središnje države) povećali su se u siječnju za $0,7$ mlrd. kuna, a njihov se godišnji rast blago ubrzao na $4,3\%$ na osnovi transakcija (Slika 40.), čemu je pridonio porast plasmana nefinancijskim poduzećima koji je na godišnjoj razini iznosio $0,5\%$ (Slika 41.). Istovremeno se godišnji rast plasmana stanovništvu zadržao na $7,4\%$, koliko je iznosio i na kraju prošle godine (Slika 42.). Pritom su stambeni krediti zabilježili tek blago ubrzanje na godišnjoj razini ($6,5\%$), dok su se gotovinski nenamjenski krediti usporili ($11,4\%$). Promatra li se valutna struktura, nastavljen je višegodišnji trend rasta udjela kunskih plasmana u ukupnim plasmanima stanovništvu koji je krajem siječnja dosegnuo $54,6\%$ (Slika 47.). Godišnji rast nominalnog stanja plasmana, koji je u siječnju iznosio $2,9\%$, bio je manji od rasta na osnovi transakcija, što je uglavnom bilo posljedica prodaja nenaplativih plasmana poduzećima.

Bruto međunarodne pričuve povećale su se tijekom veljače 2020. za $0,4$ mlrd. EUR ili $2,2\%$ i na kraju mjeseca iznosile su $19,5$ mlrd. EUR (Slika 56.). Povećanje pričuve bilo je rezultat više razine ugovorenih repo poslova. Neto međunarodne pričuve porasle su u istom razdoblju za $0,1$ mlrd. EUR ili $0,4\%$ te su krajem mjeseca iznosile $17,7$ mlrd. EUR.

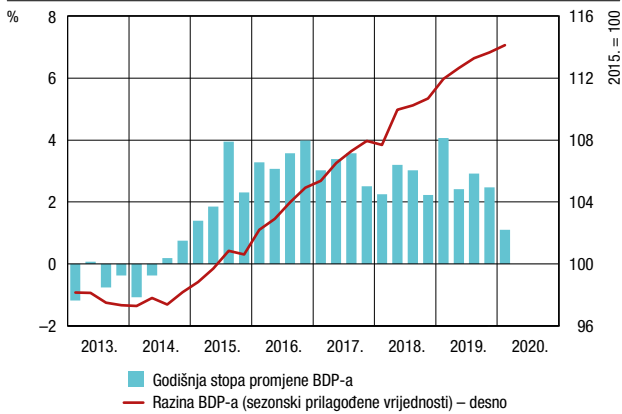
Nakon snažnog pada u trećem tromjesečju, neto inozemni dug u četvrtom je tromjesečju 2019. porastao za $0,4$ mlrd. EUR (Slika 60.) kao rezultat izrazitijeg smanjenja inozemne imovine od obveza domaćih sektora (Slika 61.). Pritom se najviše pogoršala neto inozemna pozicija kreditnih institucija (za $1,7$ mlrd. EUR), koje su zamjetno smanjile inozemnu imovinu akumuliranu tijekom ljetnih mjeseci. Istodobno je pogoršanje neto inozemne pozicije središnje banke posljedica povlačenja deviznog depozita koji je država u više navrata deponirala prethodnih mjeseci, a ponajviše nakon izdavanja međunarodne obveznice u lipnju 2019. godine. Povučena je sredstva država u studenome iskoristila za refinanciranje dospjele dolarske obveznice u iznosu od $1,5$ mlrd. USD, a to je ujedno rezultiralo smanjenjem inozemnih obveza države. Transakcije između središnje banke i države vezane uz otplatu dospjele inozemne obveznice imale su pozitivan učinak na ukupnu neto inozemnu zaduženost u četvrtom tromjesečju jer je država dio sredstava za potrebe refinanciranja pribavila na deviznom tržištu. Ostali domaći sektori također su smanjili svoje neto inozemne obveze. Na razini cijele godine, smanjenje neto inozemne zaduženosti bilo je izraženije nego 2018., pri čemu su svoju neto inozemnu poziciju najviše poboljšale središnja banka i opća država, a nešto manje izraženo i ostali domaći sektori (uključujući obveze prema vlasnički povezanim vjerovnicima). Nasuprot tome, pogoršala se neto inozemna pozicija kreditnih institucija. Na kraju 2019. neto inozemni dug iznosio je $18,3\%$ BDP-a, a bruto inozemni dug $75,7\%$ BDP-a, što je smanjenje za 8 , odnosno za 7 postotnih bodova u odnosu na kraj 2018. godine.

U posljednjem je tromjesečju 2019. prema mjesečnim podacima Ministarstva financija¹ na razini središnje države ostvaren

1 Mjesečni podaci za središnju državu, državnu upravu i podsektore socijalne sigurnosti koji se prema zahtjevima Direktive Vijeća 2011/85/EU moraju objaviti prije kraja sljedećega kalendarskog mjeseca. Objavljeni podaci odnose se na jedinice opće države prema obuhvatu statističke metodologije ESA 2010, osim podataka za lokalnu državu, koji se objavljuju tromjesečno.

manjak od 4,2 mlrd. kuna, što je vrlo slično ostvarenju u istom razdoblju 2018. godine. Kada je riječ o saldu na razini cijele 2019., sveukupno je ostvaren višak od 3,5 mlrd. kuna (0,9% BDP-a) ili za oko 2,6 mlrd. kuna više u odnosu na ostvarenje iz 2018. Takav rezultat upućuje na to da bi u 2019. i prema ESA metodologiji mogao biti zabilježen višak u proračunu opće države jer se ostvarenja u pravilu uglavnom podudaraju. Ostvareni rast proračunskog viška pritom odražava snažniji godišnji rast prihoda (7,6%) u odnosu na rashode (6,1%).

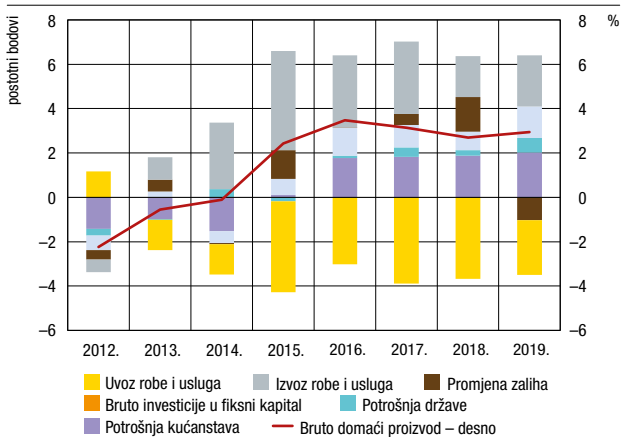
Slika 1. Tromjesečni bruto domaći proizvod
sezonski prilagođene realne vrijednosti

Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2020. odnosi se na Mjesečni pokazatelj realne gospodarske aktivnosti HNB-a, procijenjen na osnovi podataka objavljenih do 6. ožujka 2020.

Izvori: DZS (sezonska prilagodba HNB-a); izračun HNB-a

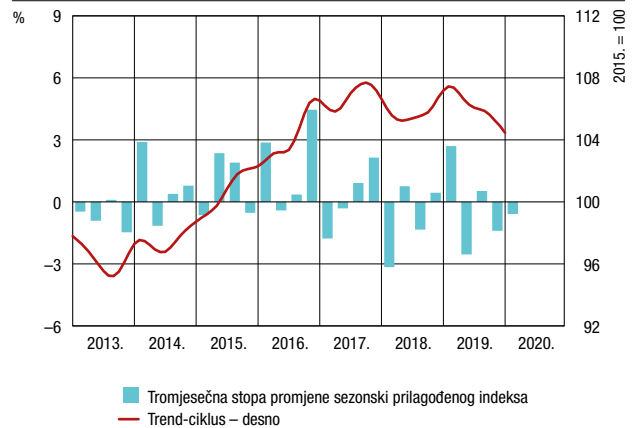
Slika 2. Promjena BDP-a
doprinosi po komponentama

Izvor: DZS

Na kraju studenoga 2019. dug konsolidirane opće države iznosio je 293,3 mlrd. kuna, što je za 7,2 mlrd. kuna više u usporedbi s razinom duga na kraju 2018. godine. Razina javnog duga na kraju studenoga bila je pod utjecajem domaćih izdanja dugoročnih vrijednosnih papira u istom mjesecu. Ipak, zahvaljujući ostvarenom povećanju nominalnog bruto domaćeg proizvoda, udio javnog duga u BDP-u u studenome 2019. blago se smanjio, na 74,1%, sa 74,7% koliko je iznosio na kraju 2018. godine (Slika 63.).

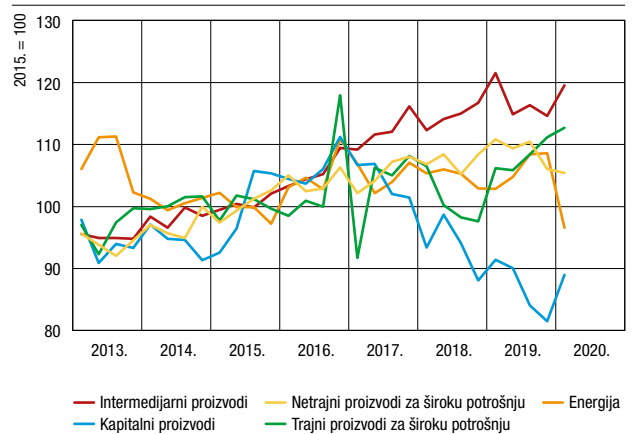
Slika 3. Industrijska proizvodnja

Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2020. odnosi se na siječanj.

Izvori: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

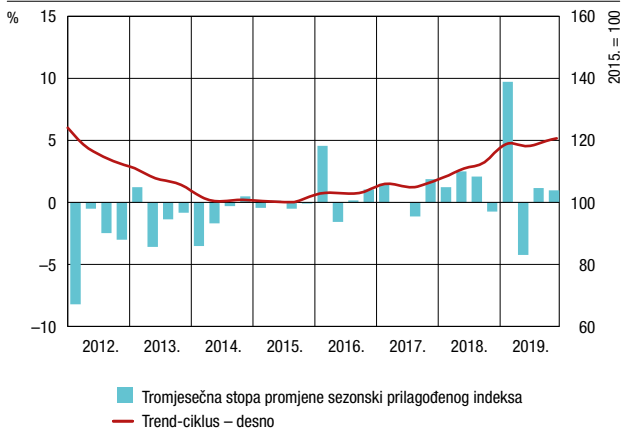
Slika 4. Industrijska proizvodnja prema glavnim industrijskim grupacijama
sezonski prilagođeni indeksi

Napomena: Tromjesečni podaci izračunati su kao prosjek mjesečnih podataka.

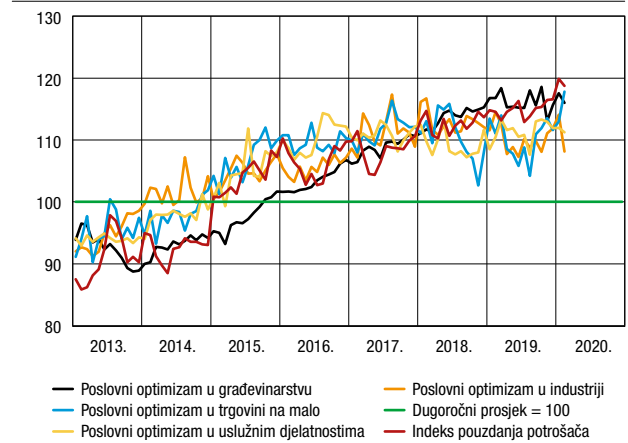
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 5. Fizički obujam građevinskih radova

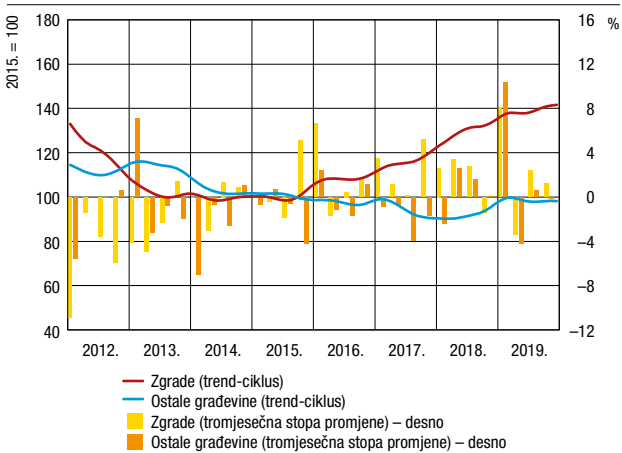
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 8. Pokazatelji potrošačkog i poslovnog optimizma standardizirane desezonirane vrijednosti

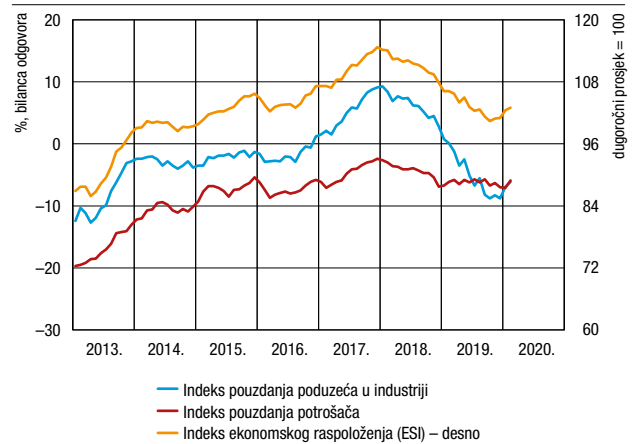
Izvori: Ipsos; HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 6. Zgrade i ostale građevine

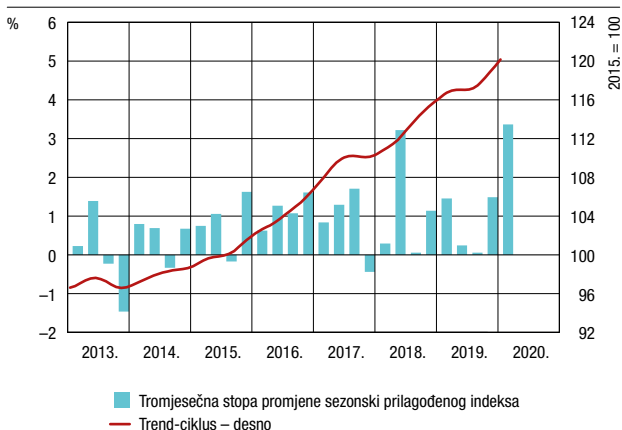
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 9. Indeksi pouzdanja u EU-u sezonski prilagođene serije

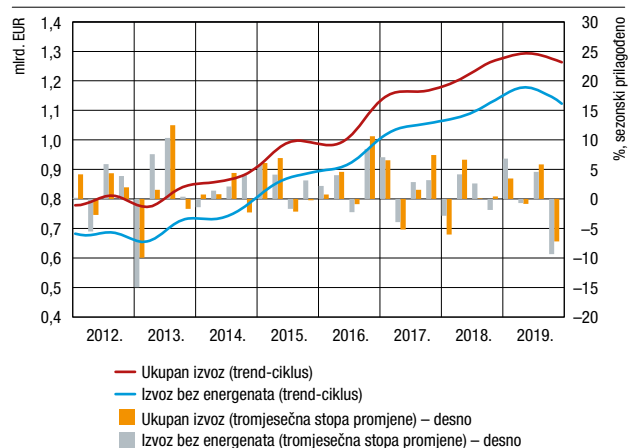

Izvor: Eurostat

Slika 7. Realni promet od trgovine na malo

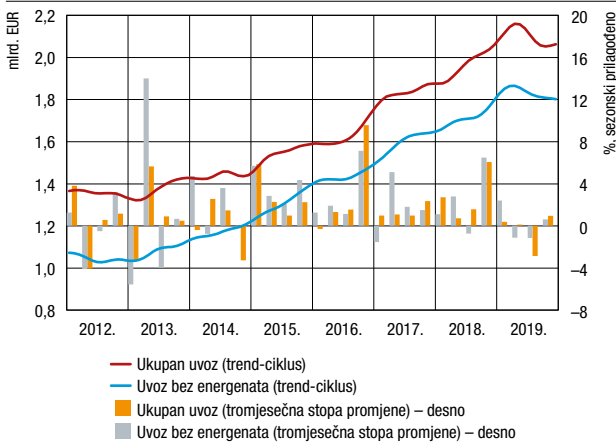
Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2020. odnosi se na siječanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 10. Robni izvoz (fob)

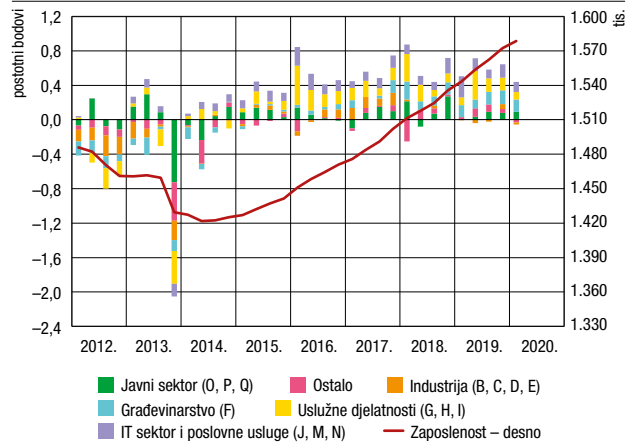
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 11. Robni uvoz (cif)

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

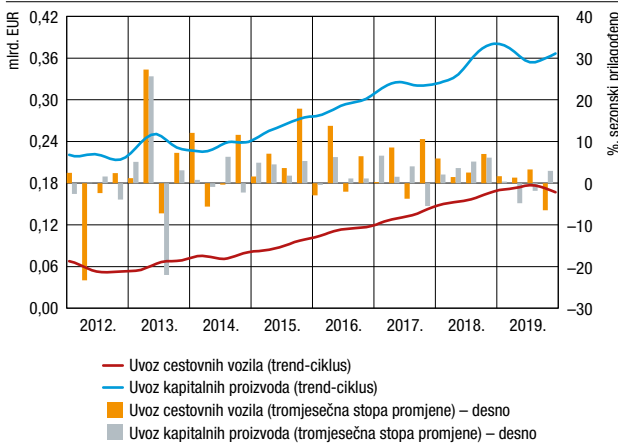
Slika 14. Zaposlenost po djelatnostima NKD-a
sezonski prilagođeni podaci, doprinosi tromjesečnoj stopi promjene

Napomena: Podaci za prvo tromjesečje 2020. odnose se na siječanj.

Izvor: HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

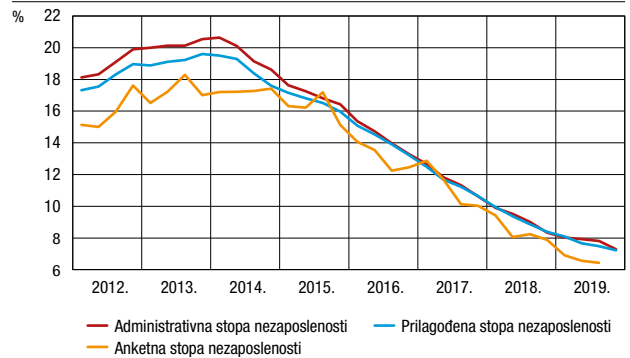
Slika 12. Uvoz kapitalnih proizvoda i cestovnih vozila (cif)

Napomena: Uvoz kapitalnih proizvoda odnosi se na odsjeke SMTK-a 71 – 77.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

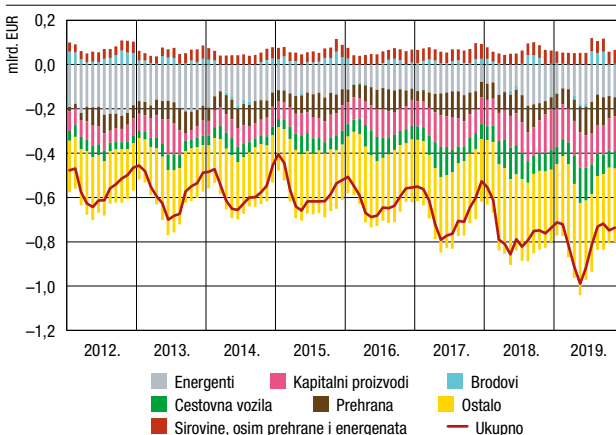
Slika 15. Stope nezaposlenosti
sezonski prilagođeni podaci

Napomena: Pri izračunu administrativne stope nezaposlenosti od siječnja 2015. uzimaju se podaci o zaposlenosti prikupljeni iz obrasca JOPPD. Podaci o zaposlenosti revidirani su unatrag od siječnja 2016. do srpnja 2019. Prilagođena stopa nezaposlenosti procjena je HNB-a i računa se kao udio broja administrativno nezaposlenih u aktivnom stanovništvu (nezaposlene osobe i osiguranici HZMO-a). Podaci za prvo tromjesečje 2020. odnose se na siječanj.

Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

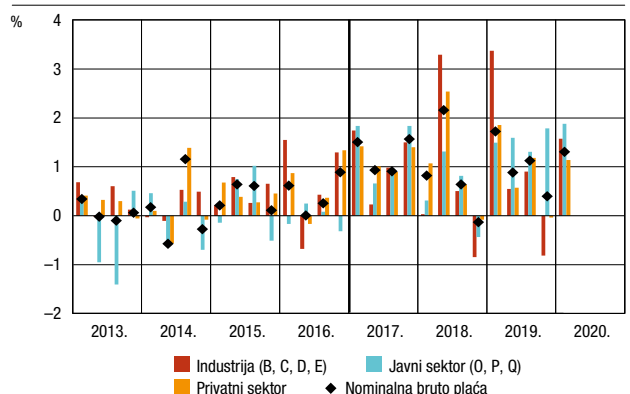
Slika 13. Saldo robne razmjene

Napomena: Serije su prikazane kao tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka. Podaci zaključno s prosincem 2019.

Izvor: DZS

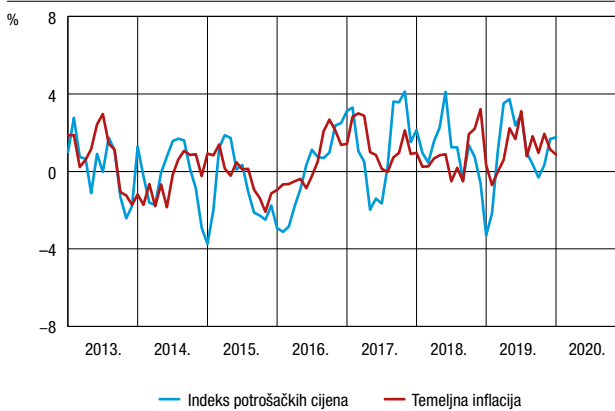
Slika 16. Prosječna nominalna bruto plaća po djelatnostima NKD-a
sezonski prilagođeni podaci, tromjesečna stopa promjene

Napomena: Podaci o prosječnoj nominalnoj bruto plaći po djelatnostima odnose se na podatke prikupljene iz obrasca RAD-1, a od siječnja 2016. na podatke prikupljene iz obrasca JOPPD. Podaci za prvo tromjesečje 2020. odnose se na plaće isplaćene u siječnju.

Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 17. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija
mjesečne stope promjene na godišnjoj razini^a

^a Mjesečna stopa promjene izračunata je iz tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

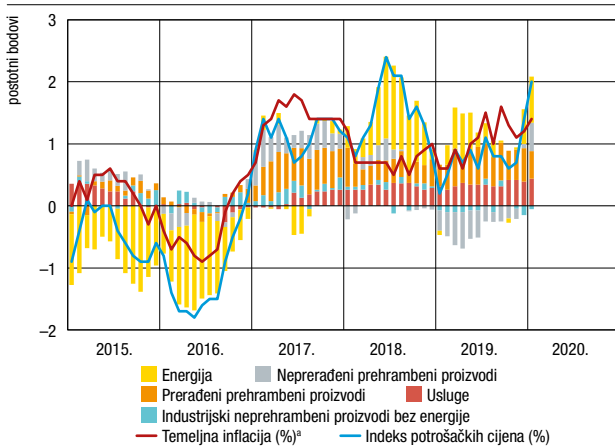
Tablica 1. Cjenovni pokazatelji
godišnje i mjesečne stope promjene

	Godišnje stope		Mjesečne stope	
	XII. 19.	I. 20.	I. 19.	I. 20.
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente				
Ukupni indeks	1,4	2,0	-0,9	-0,3
Energija	3,4	4,4	-0,8	0,1
Nepreporučeni prehrambeni proizvodi	0,7	5,6	-1,8	3,1
Prerađeni prehrambeni proizvodi	2,3	1,9	1,2	0,8
Industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije	-0,6	-0,2	-3,6	-3,1
Usluge	1,5	1,7	0,1	0,3
Ostali cjenovni pokazatelji				
Temeljna inflacija	1,2	1,4	-1,1	-0,9
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	1,4	1,8	0,1	0,5
Cijene sirove nafte Brent (USD)	16,6	7,3	5,0	-3,4
HWWI agregatni indeks cijena sirovina (bez energenata, USD)	6,7	6,0	1,7	1,1

Napomena: Prerađeni prehrambeni proizvodi uključuju alkohol i duhan.

Izvori: DZS; Bloomberg; HWWI

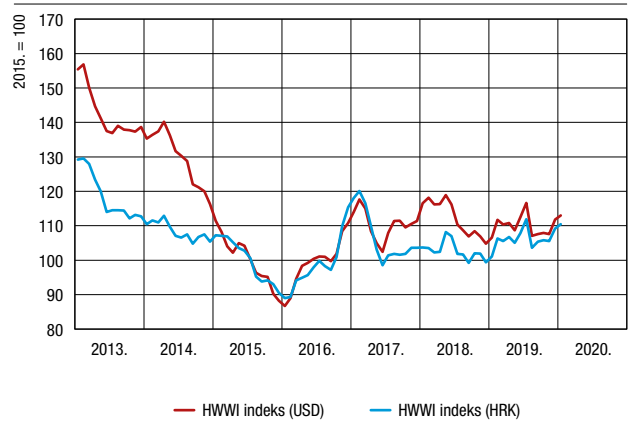
Slika 18. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenta inflaciji potrošačkih cijena

^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i energije ni cijene proizvoda koje su administrativno regulirane.

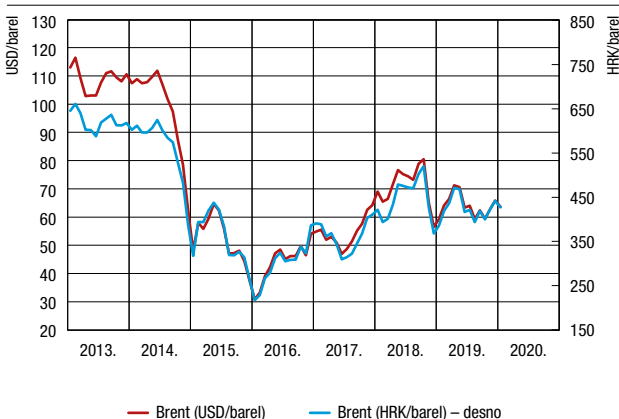
Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 20. HWWI indeks cijena sirovina (bez energenata)

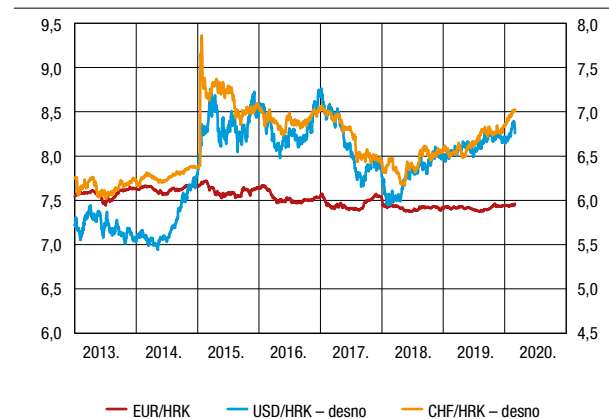
Izvori: HWWI; izračun HNB-a

Slika 19. Cijene sirove nafte (Brent)

Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

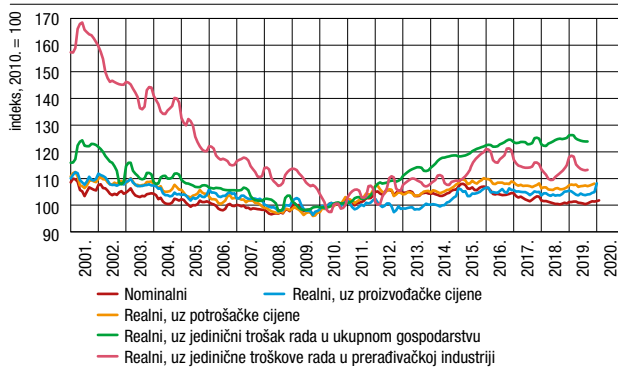
Slika 21. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku
srednji tečaj HNB-a

Izvor: HNB

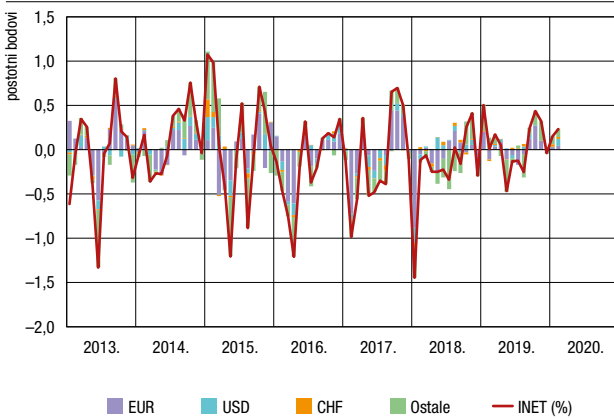
Slika 22. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na ukupnom tržištu. Jedinični trošak rada izračunat je kao omjer isplaćenih naknada po zaposleniku i produktivnosti rada (izražena kao BDP po zaposlenom), dok su realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada dobiveni interpolacijom tromjesečnih vrijednosti. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.

Izvor: HNB

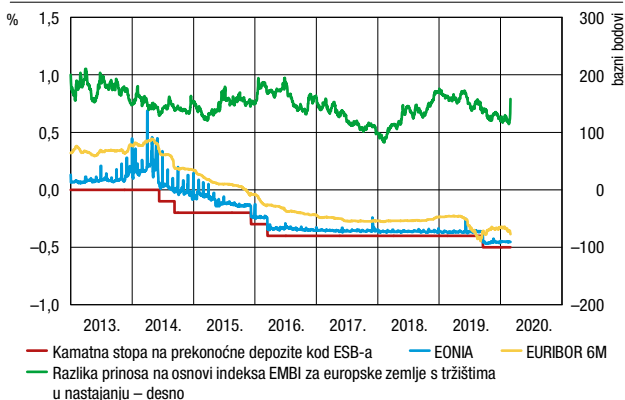
Slika 23. Doprinosi^a pojedinih valuta mjesečnoj stopi promjene prosječnog indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune (INET)

^a Negativne vrijednosti označuju doprinos aprecijaciji INET-a.

Izvor: HNB

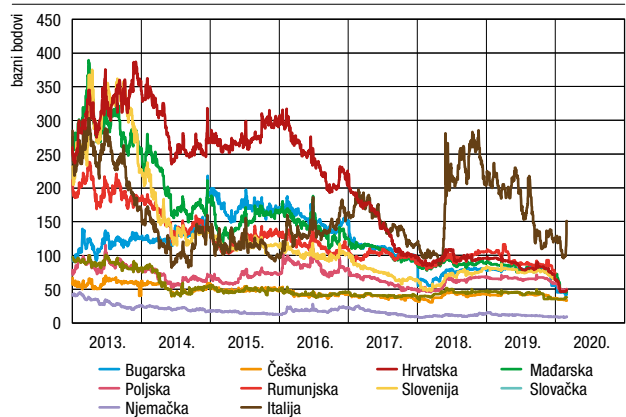
Slika 24. Kamatne stope na euro i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

Napomena: EMBI je indeks (engl. *Emerging Market Bond Index*) koji pokazuje razliku prinosa na državne vrijednosne papire koje su izdale zemlje s tržištima u nastajanju, među kojima je i Hrvatska, u odnosu na nerizične vrijednosne papire koje su izdale razvijene zemlje.

Izvori: ESB; Bloomberg; J. P. Morgan

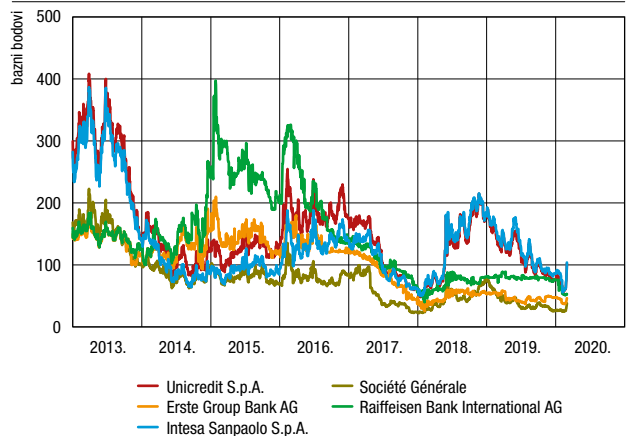
Slika 25. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

Napomena: Premija osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji relativni iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

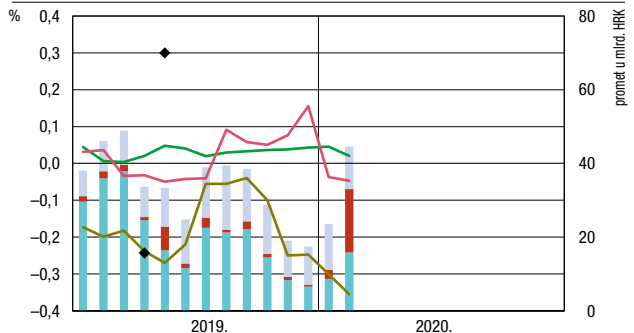
Izvor: S&P Capital IQ

Slika 26. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za odabrane banke majke domaćih banaka

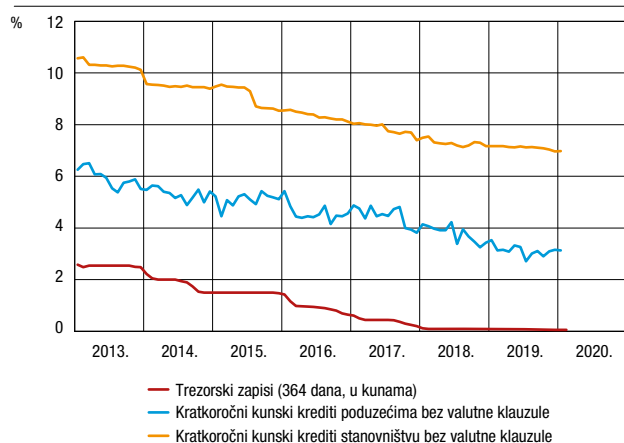
Izvor: S&P Capital IQ

Slika 27. Prekonočne kamatne stope i prometi

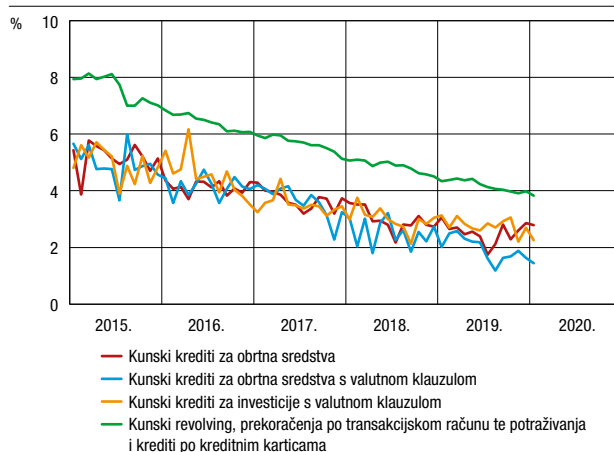
Izvor: HNB

Slika 28. Kratkoročni troškovi financiranja u kunama bez valutne klauzule

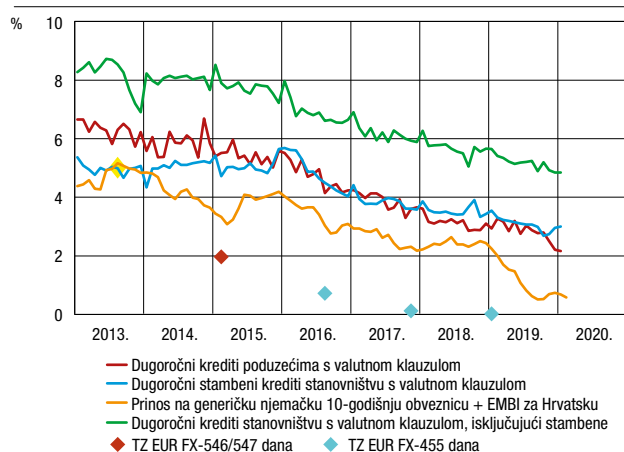
Izvori: MF; HNB

Slika 31. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite poduzećima

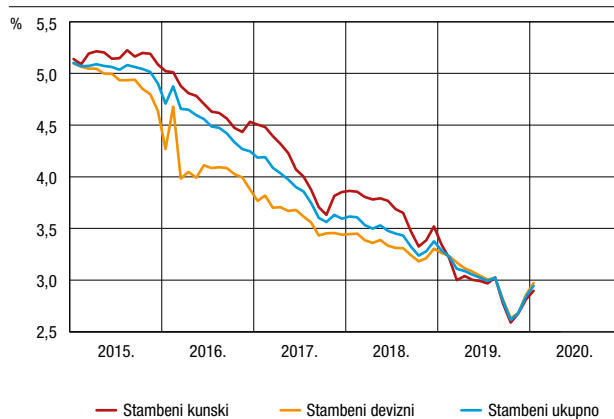
Izvor: HNB

Slika 29. Dugoročni troškovi financiranja u kunama s valutnom klauzulom i devizama

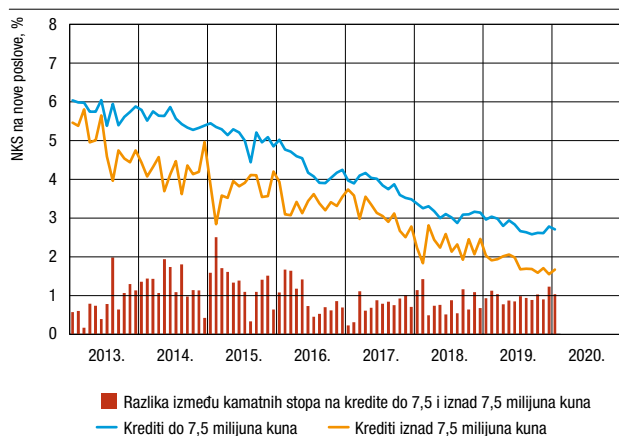
Izvori: MF; Bloomberg; HNB

Slika 32. Kamatne stope na prvi put ugovorene stambene kredite stanovništvu

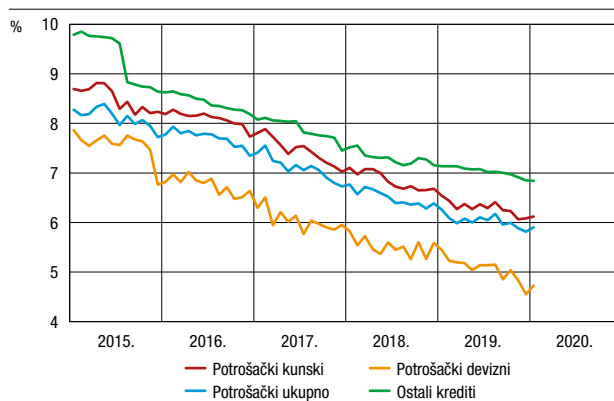
Izvor: HNB

Slika 30. Kamatne stope banaka na kredite nefinancijskim društvima prema iznosu

Izvor: HNB

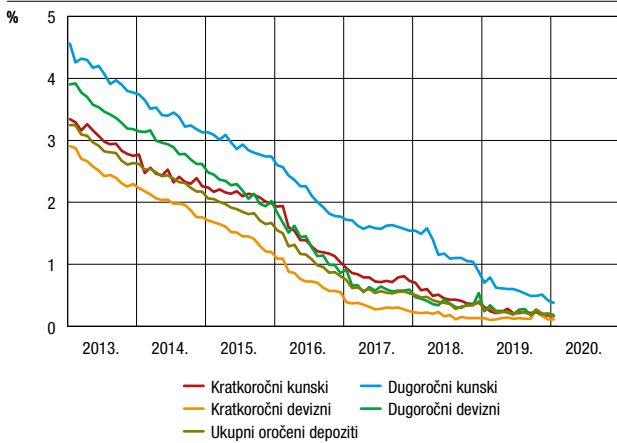
Slika 33. Kamatne stope na prvi put ugovorene potrošačke i ostale kredite stanovništvu

Napomena: Potrošački krediti uključuju ukupne kredite stanovništvu, osim stambenih i ostalih. Ostali krediti stanovništvu uključuju kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, revolving kredite te potraživanja s osnovne kartica s odgodom plaćanja (engl. *charge card*) te su gotovo isključivo kunski.

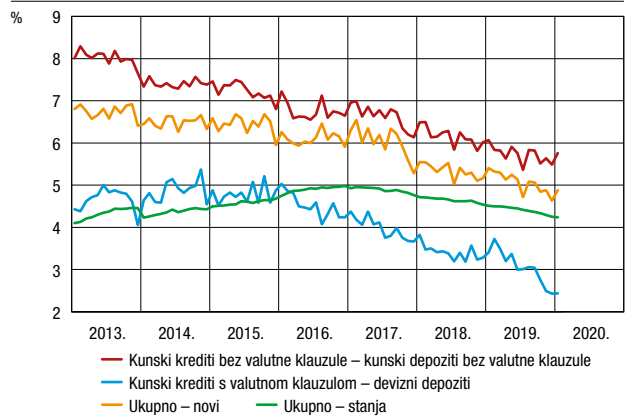
Izvor: HNB

Slika 34. Kamatne stope na oročene depozite stanovništva

Izvor: HNB

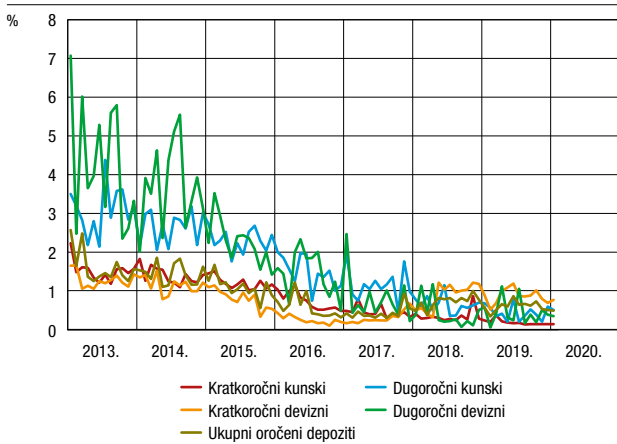
Slika 37. Razlike između kamatnih stopa na kredite (bez revolving kredita) i kamatnih stopa na depozite

Napomena: Razliku između prosječnih kamatnih stopa na kredite i prosječnih kamatnih stopa na depozite treba razlikovati od neto kamatne marže (omjera razlike kamatnih prihoda i kamatnih rashoda te ukupne imovine kreditnih institucija).

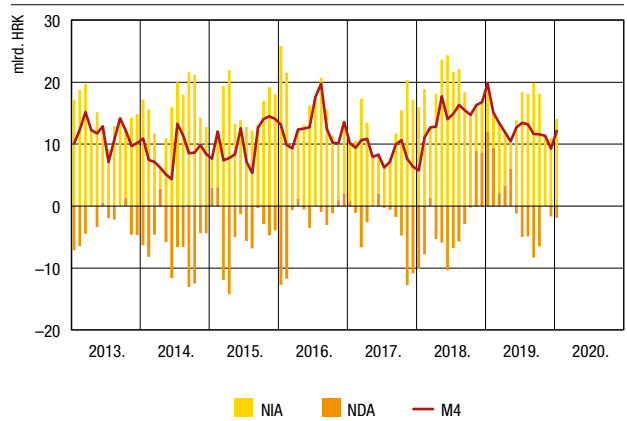
Izvor: HNB

Slika 35. Kamatne stope na oročene depozite poduzeća

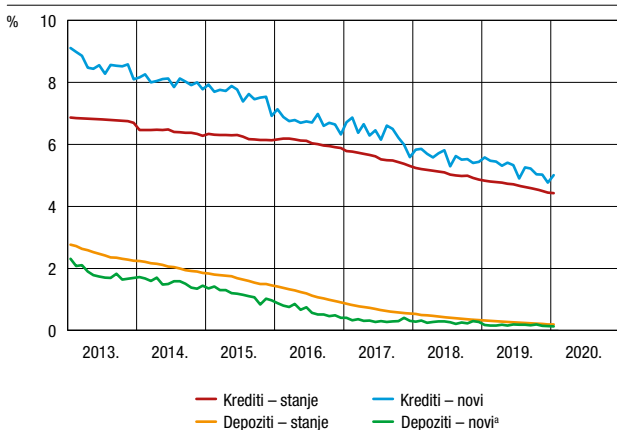
Izvor: HNB

Slika 38. Neto inozemna aktiva, neto domaća aktiva i ukupna likvidna sredstva (M4) apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

Izvor: HNB

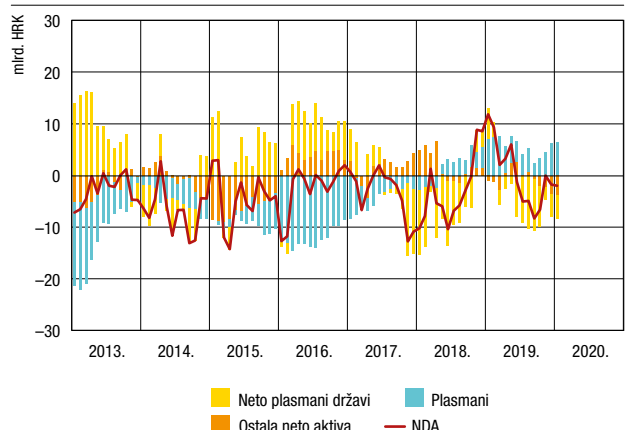
Slika 36. Prosječne kamatne stope na kredite (bez revolving kredita) i depozite

^a Za oročene depozite kamatne stope na nove poslove vagane su njihovim stanjima.

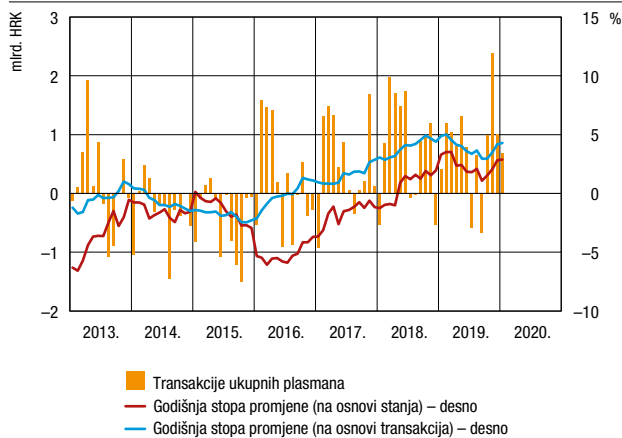
Izvor: HNB

Slika 39. Neto domaća aktiva, struktura apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

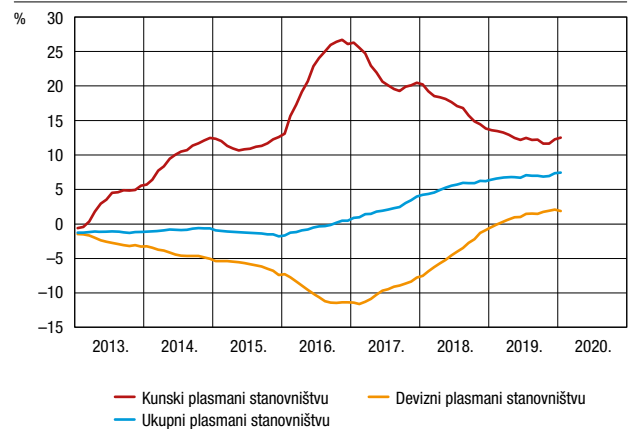
Izvor: HNB

Slika 40. Plasmani

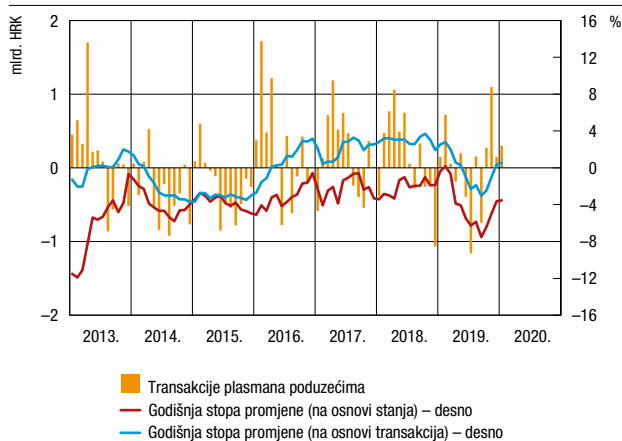
Izvor: HNB

Slika 43. Godišnje stope promjene plasmana stanovništvu na osnovi transakcija

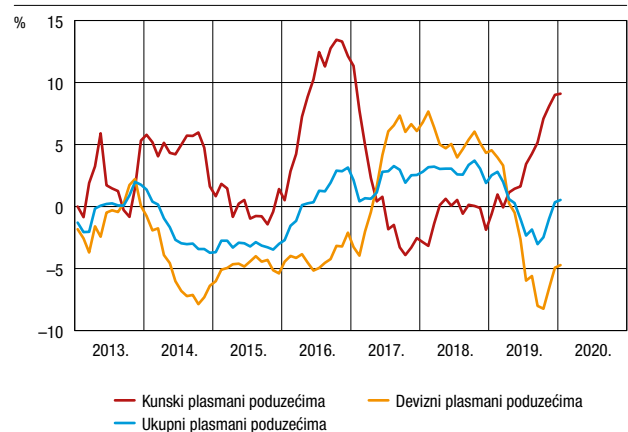
Izvor: HNB

Slika 41. Plasmani poduzećima

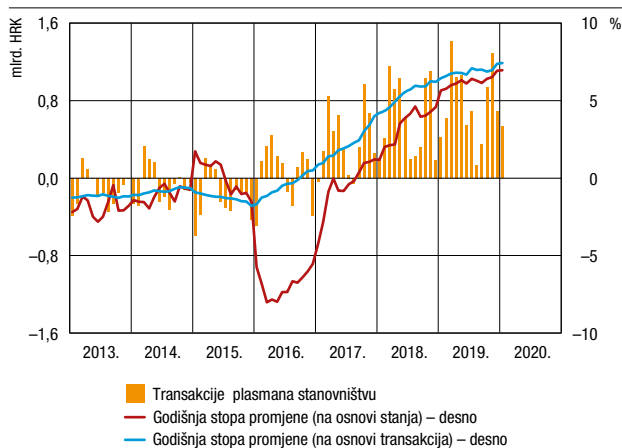
Izvor: HNB

Slika 44. Godišnje stope promjene plasmana poduzećima na osnovi transakcija

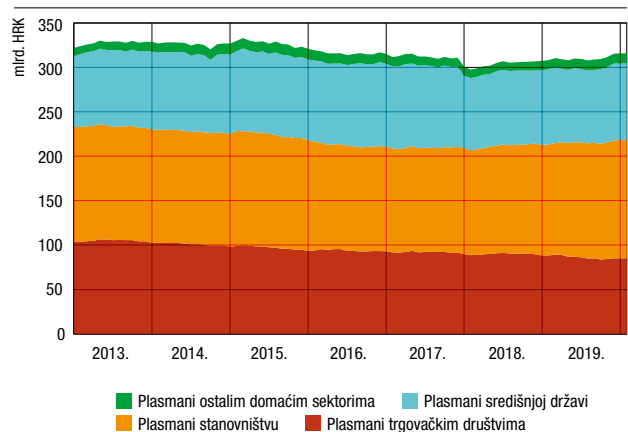
Izvor: HNB

Slika 42. Plasmani stanovništvu

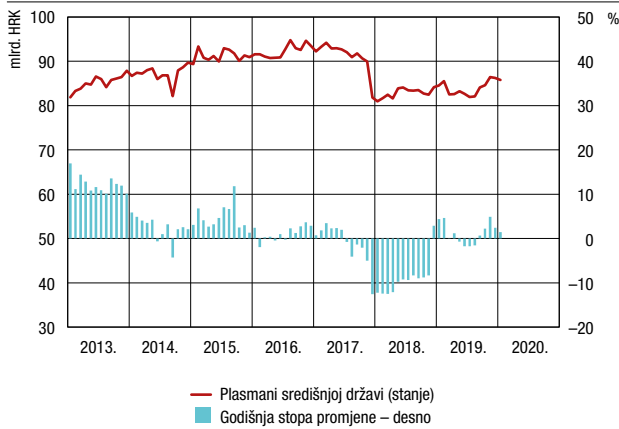
Izvor: HNB

Slika 45. Struktura plasmana kreditnih institucija

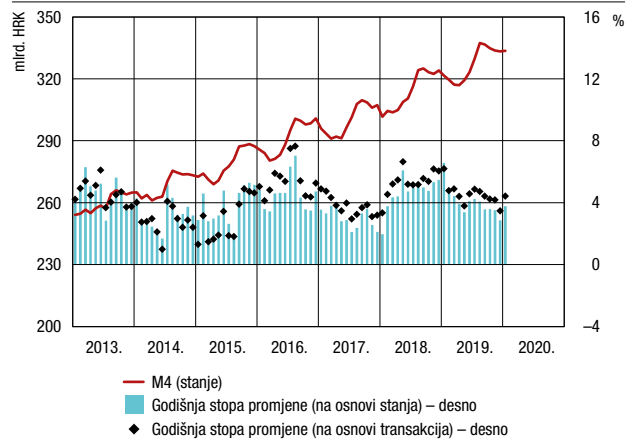
Izvor: HNB

Slika 46. Plasmani kreditnih institucija i novčanih fondova središnjoj državi

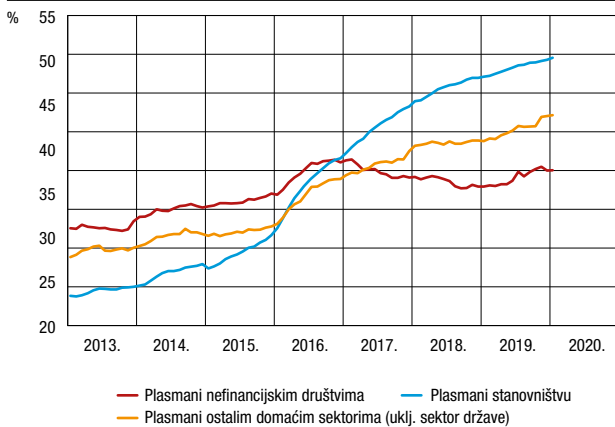
Izvor: HNB

Slika 49. Ukupna likvidna sredstva (M4)

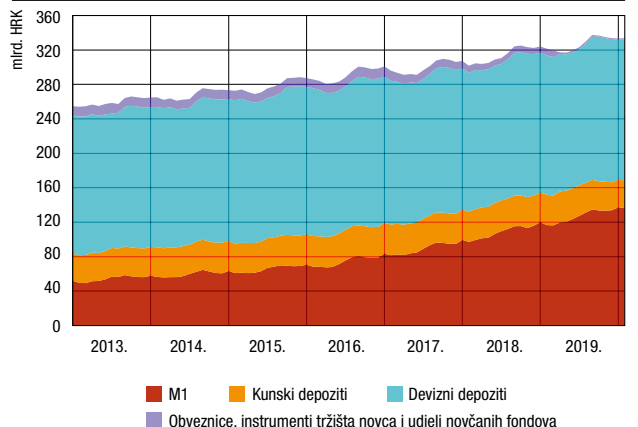
Izvor: HNB

Slika 47. Udio kunskih plasmana u ukupnim plasmanima sektora

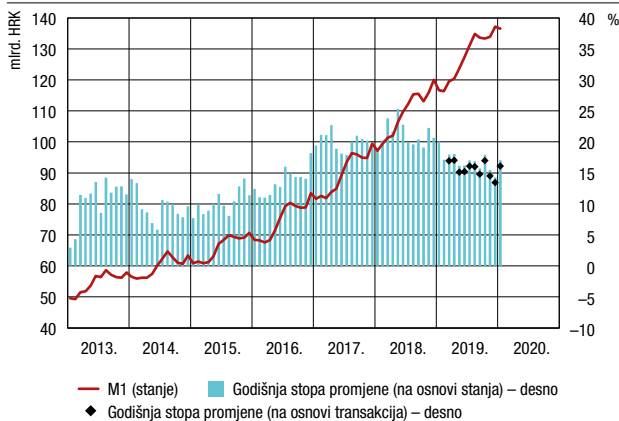
Izvor: HNB

Slika 50. Struktura monetarnog agregata M4

Izvor: HNB

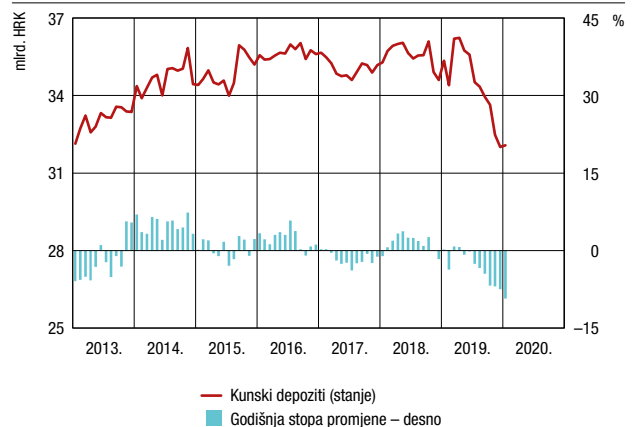
Slika 48. Novčana masa (M1)

Napomena: Stopa rasta na osnovi transakcija od ožujka 2019. isključuje učinak reklasifikacije novčanih fondova.

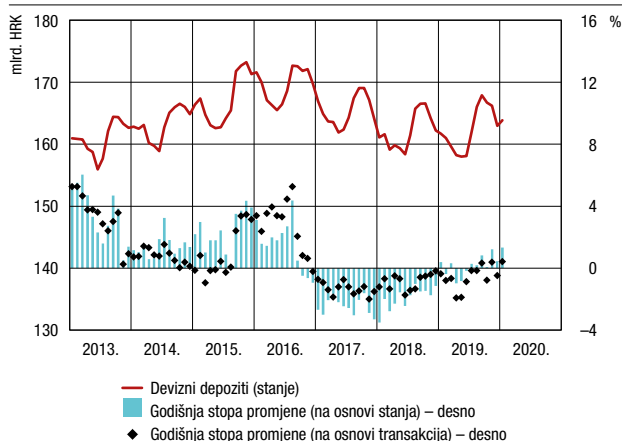
Izvor: HNB

Slika 51. Kunski štedni i oročeni depoziti

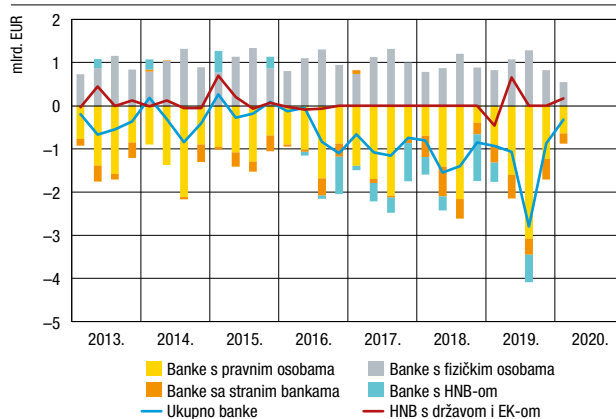
Izvor: HNB

Slika 52. Devizni depoziti

Izvor: HNB

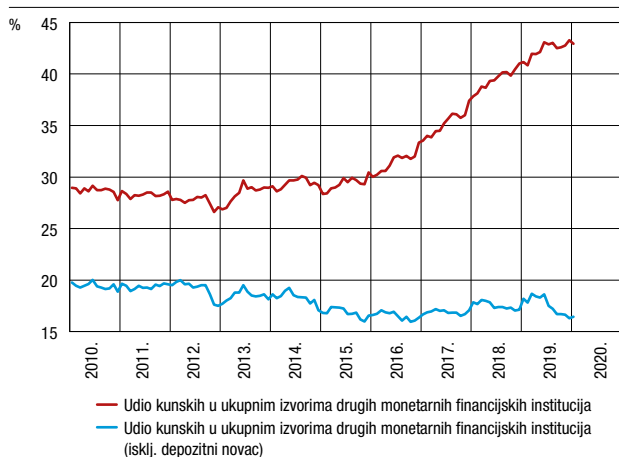
Slika 55. Promptne (SPOT) transakcije na deviznom tržištu (neto promet)

Napomena: Pozitivne vrijednosti označuju neto kupnju, a negativne vrijednosti neto prodaju. Pravne osobe uključuju državu. Podaci za prvo tromjesečje 2020. odnose se na siječanj i veljaču.

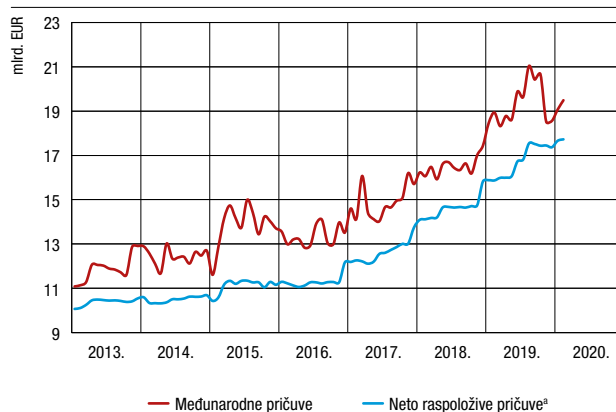
Izvor: HNB

Slika 53. Udio kunskih izvora

Izvor: HNB

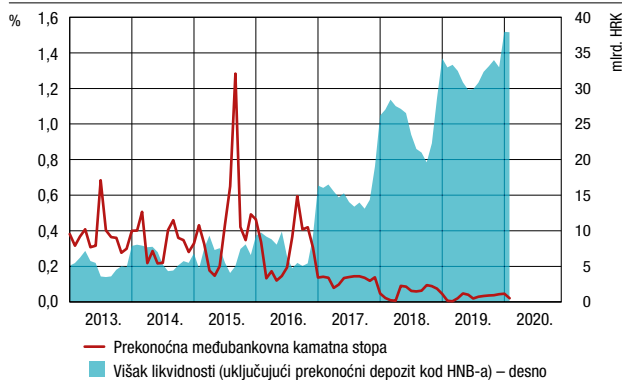
Slika 56. Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke tekući tečaj

^a NRP = međunarodne pričuve – devizna inozemna pasiva – devizni dio obvezne pričuve – devizni depoziti države

Izvor: HNB

Slika 54. Likvidnost banaka i prekonočna međubankovna kamatna stopa

Napomena: Višak likvidnosti je razlika između stanja na računima za namirenje poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa kojeg banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve. Prekonočna kamatna stopa se do kraja 2015. odnosi na prekonočnu međubankovnu kamatnu stopu, dok se od početka 2016. odnosi na prekonočnu kamatnu stopu na trgovanje banaka depozitnim novcem.

Izvor: HNB

Tablica 2. Platna bilanca^a

preliminarni podaci, u milijunima eura

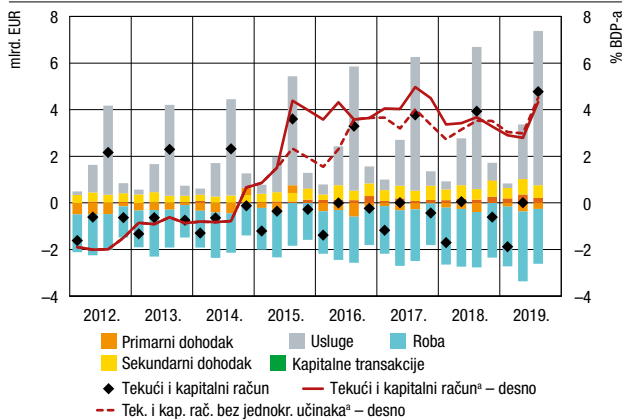
	2018.	3. tr. 2019. ^a	Indeksi	
			2018./2017.	3. tr. 2019. ^a /2018.
Tekuće transakcije	973	1.253	58,0	128,7
Kapitalne transakcije	730	1.070	135,7	146,7
Financijske transakcije (bez pričuva)	290	-805	-135,5	-277,8
Međunarodne pričuve HNB-a	1.545	3.344	59,6	216,5
Neto pogreške i propusti	132	216	80,9	164,2

^a Odnosi se na zbroj posljednjih četiriju tromjesečja.

Napomena: Prema 6. izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6)

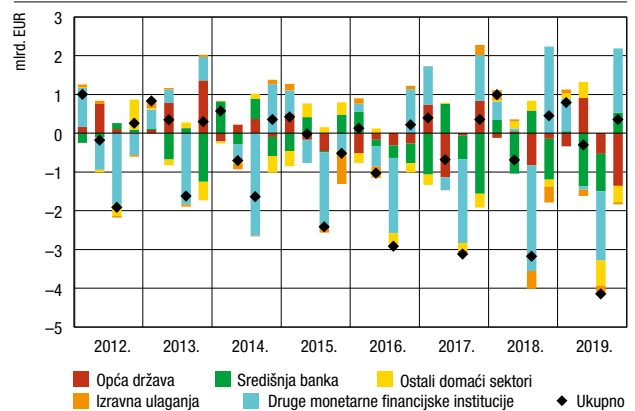
Izvor: HNB

Slika 57. Tokovi na tekućem i kapitalnom računu

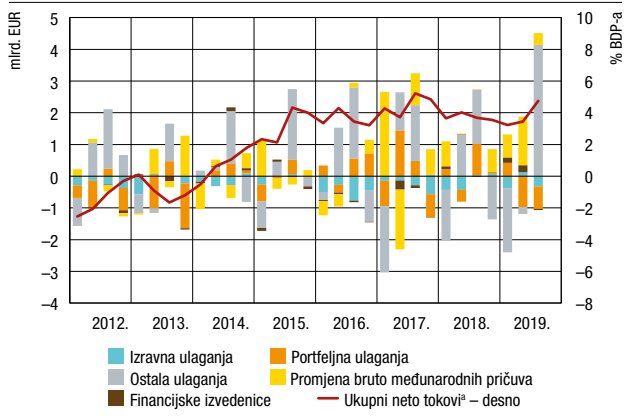
^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja
 Napomena: Jednokratni učinci uključuju konverziju kredita vezanih uz švicarski frank u 2015. te rezervacije banaka za kredite odobrene koncernu Agrokor u 2017. i 2018.
 Izvor: HNB

Slika 60. Transakcije neto inozemnog duga

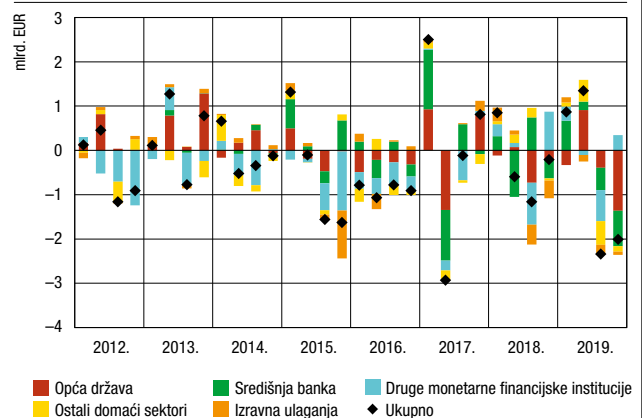
Napomena: Transakcije su promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjeno za dužnička potraživanja prema inozemstvu.
 Izvor: HNB

Slika 58. Tokovi na financijskom računu prema vrsti ulaganja

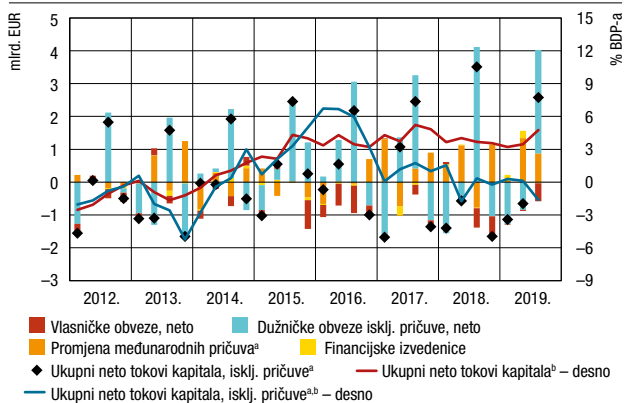
^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja
 Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo (uključujući i rast međunarodnih pričuva).
 Izvor: HNB

Slika 61. Transakcije bruto inozemnog duga

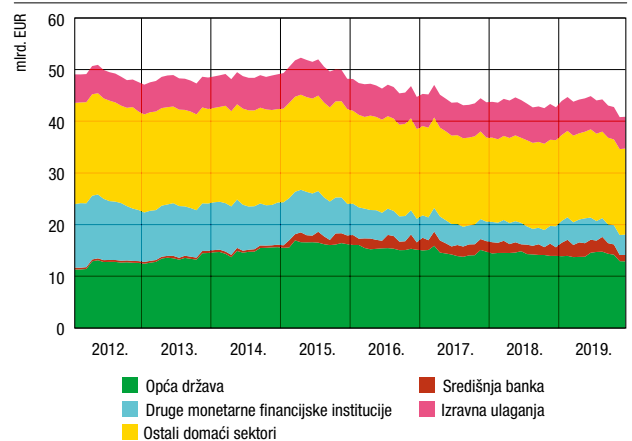
Napomena: Transakcije jesu promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe.
 Izvor: HNB

Slika 59. Tokovi na financijskom računu prema vlasničko-dužničkom odnosu

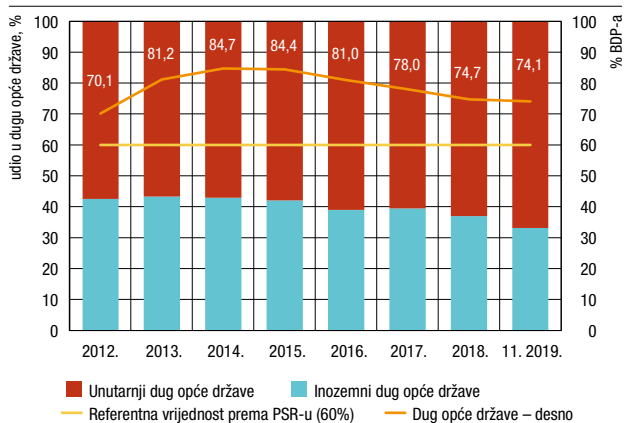
^a Promjena bruto međunarodnih pričuva umanjena je za inozemne obveze HNB-a.
^b Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja
 Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo. Neto tokovi jesu razlika između promjene sredstava i obveza.
 Izvor: HNB

Slika 62. Bruto inozemni dug na kraju razdoblja

Napomena: Podaci zaključno s prosincem 2019.
 Izvor: HNB

Slika 63. Dug opće države

Napomena: Za izračun relativnog pokazatelja korišten je nominalni BDP za posljednja četiri dostupna tromjesečja.

Izvor: HNB

Tablica 3. Saldo konsolidirane opće države
prema metodologiji ESA 2010, u milijunima kuna

	I.–IX. 2018.	I.–IX. 2019.
Ukupni prihodi	131.997	142.231
Izravni porezi	17.208	18.689
Neizravni porezi	57.912	61.600
Socijalni doprinosi	34.439	35.366
Ostalo	22.438	26.576
Ukupni rashodi	126.965	135.793
Socijalne naknade	43.721	44.952
Subvencije	5.158	5.653
Kamate	6.853	6.629
Naknade zaposlenicima	32.881	34.378
Intermedijarna potrošnja	23.125	24.152
Investicije	7.383	9.207
Ostalo	7.845	10.822
Neto pozajmljivanje (+) / zaduživanje (-)	5.032	6.438

Izvori: Eurostat; DZS

Tablica 4. Neto zaduživanje konsolidirane središnje države
prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna

	I. – XI. 2018.	I. – XI. 2019.
1. Prihodi	136.049	145.610
2. Prodaja nefinancijske imovine	504	772
3. Rashodi	126.510	135.487
4. Nabava nefinancijske imovine	3.292	4.290
5. Neto zaduživanje (1 + 2 – 3 – 4)	6.751	6.606

Izvori: MF; izračun HNB-a

Tablica 5. Promjena duga opće države
u milijunima kuna

	XI. 2018.	XI. 2019.
Ukupna promjena duga	-13.436	11.110
Promjena unutarnjeg duga	-1.266	18.197
– Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	-1.553	934
– Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	8.137	14.017
– Krediti	-7.758	3.440
Promjena inozemnog duga	-12.169	-7.087
– Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	-130	-5
– Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	-5.878	-3.272
– Krediti	-6.161	-3.810
Dodatak:		
Promjena ukupno izdanih jamstava	-1.074	-4.358

Izvor: HNB

Znakovi

–	– nema pojave	∅	– prosjek
....	– ne raspolaže se podatkom	a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere	*	– ispravljen podatak
		( )	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak